
[p1]

Roeselare 15 Janr̄ -90.

Eerweerde kozyn¹

Zalig nieuwjaer en nog vele navolgende met al wat u aengenaam is en dat de Heer op myn bede, zal gelieven u te geven.

Ontvang ook myne welgemeende gelukwenschen over uwe schoone vaerwelwoorden aen mynheer Emiel Demonie. Dat zyn woorden die uit 't herte komen. Als ik u daer zoo even las, in de gazette van Brugge² nog onder den indruk van die magtige en boeiende woorden, het scheen my, hadde ik moeten by de begravinge tegenwoordig zyn. – en 't speet my genoeg dat ik in de gansche onmogelykheid was, ik zou gesproken hebben en gezeid:

“Naer die welgepaste lykrede van den hoogleeraer van Leuven, zal ik de stoutmoedigheid hebben van een woord te voegen, onbereid? Wel, ja! Ik kan immers niet weerstaen aen het verlangen zoo krachtig uitgedrukt, dat wellicht iemand van dezen die nevens hem gewerkt hebben in den wyngaerd des Heeren ons een schets zal weten te geven

[p2]

van zyne werken en zyn priesterlyken iever. Ik ben een van dezen die aen zyn zyde stond in t ministerieambt³ en samen getrokken heb in 't harnas. Ik mag zeggen, gelyk de zeer eerweerde Heer Kanonik Hemeryck bekent van zyn leerwedstryd daer Emiel de zege behaelde, ik mag zeggen dat hy in 't werk als onderpastor ons voorbeeld was, voorbeeld van zieleniever, zorg en behulpzaamheid.

4 Keers 's jaers, Emiel, gy deedt geheel de ronde van al de armen van uwen wyk. En die Brugge kent weet of er op St Gillis armen zyn! In 250 huizen gingt gy alles afzien van onder tot boven tot op de hoogste zolders onder 't dak, wat er mogt te lang of te kort gevonden zyn en te verbeteren. Gy wist die arme menschen wooningen, die dikwyls zoo vele te wenschen laten onder zedelyk opzigt, gy wist ze zelf te schikken op eene manier dat

.....

1 Deze brief is een bijlage bij de [brief van Isidoor Hemeryck aan Guido Gezelle van 16/01/1890](#)

2 "Begraving van den Eerw. H. Em. Demonie." in: Gazette van Brugge 11/1/1890 p. 2.

3 René Van Honsbroeck was samen met Emiel Demonie onderpastoor op de Sint-Gillisparochie te Brugge.

overall de eerbaerheid en de betamelijkheid heerschte. Gy verstondt, Emiel, wat goed er te doen is by den arme en ellendige, alleen met te zorgen voor hunne zedelykheid, ook God zal u redden den dag des onheils! Beatus qui intelligit super egenum et pauperem, in die mala liberabit eum Dominus⁴ (Ps. XL. 2). Wy zeggen u dan vaerwel en tot wederziens in de gelukzaligheid! .....

En wat hebt gy niet gedaen Emiel voor het stoffelyk welzyn van den arme? Nooit hebt gy eene

..... [p3].....

verstooten of ongetroost van uw deure weggezonden. Alhoewel zy geheele daegen uw huis kwamen bestormen, 't was nooit te veel; gy waert waerlyk hun slaef! Als soms zy met 10. 20. na de mis u stonden af te wachten, gy gingt door die dobbele hage al glimlach'en van te vredenheid dat gy die bloedende herten zoudt heelen. en gy wildet u nooit ontduchteren vooraleer de laetste schamele was voldaan! En als gy nu en dan al eens bedrogen waert, oh! 't was toen dat gy er uwen deugd in hadt en zeidt achterna; al hertelyk lachen: die of gene heeft de slimste gespeeld, hy heeft my weten te foppen, nood scherpt den geest! Gy gaeft gulhertig en milde van de milde fortun die God u had geschonken. Maer gy gaeft zoo dat de linker hand niet wist wat de regter gaf, dat is; gy gaeft zonder rekenen en tellen, en zonder dat 't iemand wist dan God alleen, dat gy zoo vele gaeft! Ik zelf zou 't niet geweten hebben, hadde ik u niet meermaels betraept op heeter daed dat gy maer bezig waert met deelen by geheele hopen en ik vroeg, Emiel, gaet gy uitverkopen? Edel hert, dat zult gy vergeld worden, want zalig zyn de bermhertigen, zy zullen bermhertigheid verwerven Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequuntur⁵ (Matth. V. 7). Daerom zeggen wy u vaerwel

..... [p4].....

en tot wederziens in een eeuwigen loon der hemels!...

Wat zal ik zeggen van uwen zieleniever? Emiel, dien hebt gy kunnen aen den dag leggen in den hevigen schoolstryd. Gy waert juist gekomen als van God gezonden, op tyd, van 79. tot 84! En of gy de 1ste en de laetste op de bresse stondt al roepen het wachtwoord: Zy zullen ze niet hebben de schoone ziel van 't kind.!! En zy en hadden ze niet ook! Meer van de 6/7 van de kinderen kwamen naer onze vrije katholieke scholen. 'k reken niet mē de meeste deel van de andere die naer de geuzeschool gingen, gedwongen! Welk een triumph! en die grootdeels,

.....

4 Vertaling Paul Thoen: Zalig wie aandacht heeft voor de behoeftige en de arme: als hij zelf een moeilijk moment kent, zal de Heer hem bevrijden.

5 Vertaling Paul Thoen (Latijn): Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden.

Emiel aen u te danken is! Gy bestedet aen dat werk alle uwe ryke begaafdheden uwe gezondheid en uwe rust! Gy waert op de beenen van den vroegen morgen tot den laten avond om ouders te gaen spreken, te vermanen en te bewilligen, om zelf lesse te geven in de scholen, de meesters en meesteressen te leeren en aen te moedigen, om geld ten huize te verzamelen! Daerenboven, gy prediktet sermoenen van liefdadigheid, gy gaeft voordragten, gy schreeft allerlei artkels voor gazetten, dichtstukken en een kerkboekje "Kindergebeden". In een woord wat hebt gy niet gedaen en wat waert gy niet bereid te doen voor de zielen? Gy

..... [p5] .....

waert van 't getal van dezen die de wet van -79 noemden niet, de ongelukswet maer eerder de gelukswet, in dezen zin dat wy verre, buiten alle gelykenis mogelyk, boven lagen in getal en in hoedanigheid. Onze katholieken waren opregte katholieken, kampers voor het goede! en hadde 't nog 20 jaer kunnen voortduren, er zou geen spraek meer geweest zyn van liberalen in Belgie. En gy Emiel zoudt het niet ontzien hebben om den stryd voort te zetten op denzelfden voet, betrouwend op de Voorzienigheid, steunend op 't geloof van de vlamingen en zeker van u zelve om aller moed op te beuren! O wat getal zielen hebt gy gewonnen! En daer er gezeid is dat die een ziele zalig gemaekt heeft, zyne eigene zielezaligheid heeft vezekerd, en daer er geschreven staet, dat die er velen zullen geleerd hebben en onderwezen in de regtveerdigheid zullen blinken in de eeuwigheid gelyk de sterren in 't firmament Qui ad justitiam erudiunt multos quasi stellae fulgebunt in perpetuas aeternitates⁶ (Dan XII. 3) daerom, zeggen wy u, vaerwel en tot wederziens in 't ander leven!

Ik eindig met een persoonlyk gevoelen dat men my hier moet toelaten uit te drukken. De Eerweerde Heer Emiel Demonie was een van

..... [p6] .....

die zeldzame trouwe vrienden die standvastig bleeven by de afwezigheid. Dierbare overledene, de dood mag onze vriendenbanden nog niet breken; nooit. Blyven wy vereenigd in zoete geheugenis van malkander en in gebed tot dat wy samen vereenigd zyn om nimmer meer te scheiden! Vaerwel dan, lieve vriend, en tot wederziens ginder hoog daer gy reeds rust in vrede! Requiescat in pace! uitrust van uwen arbeid resquiescet a laboribus suis! ....."

.....

6 Vertaling Paul Thoen:

Zoo zou ik willen spreken hebben, hadde ik daer geweest by de begraaving. Nu toch hebt gy dien verlangden schets. Ik geef hem u als eene blom om op het graf van den dierbaren overledene is 't dat zy hem weerdig is. Ik laet u oordelen. Gy moogt er mē doen al wat gy goed vindt, veranderen verbeteren grond en vorm, vernietigen als gy wilt! maer in geen geval nooit er myn naem onderzetten, als 't u belieft.

Groet u minzaam en bid u te gelooven aen myne opregte gevoelens van achting en toegenegenheid.

Uw Kozyn

René Van Honsbrouck

[Congregatio Sanctissimi Redemptoris]

Briefbeschrijving

Verzender	Van Honsbrouck, René
Ontvanger	[Hemeryck, Isidoor]
Verzendingsdatum	15/01/1890
Verzendingsplaats	Roeselare (Roeselare)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie en de handgeschreven brief van Isidoor Hemeryck aan onbekend van 16/01/1890.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie en de handgeschreven brief van Isidoor Hemeryck aan onbekend van 16/01/1890.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 enkel vel; 1 dubbel vel, 211 mm x 135 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 6 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	bijlage bij brief van Isidoor Hemeryck aan Guido Gezelle van 16/01/1890 (nr.6260)
Toevoegingen	op zijde 1 linksboven: aan S. Hemerijck // (CD) (potlood, hand C. D.); op zijde 2 linksboven in de zijrand: van // hier, // wat // aangeduid // staat met // potlood; op zijde 5 linksboven in de zijrand: Tot hier (potlood, schuin); op zijde 6 linksboven: E. Demonie (rode inkt)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6258
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.12602

Inhoud

Incipit	Zalig nieuwjaer en nog vele navolgende met al
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	15/01/1890, Roeselare, René Van Honsbrouck aan [Isidoor Hemeryck]
Editeur	Paul Thoen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
